

Predmet: Lovas (opt. Milan Devčić i dr.)

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 1/2014

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142 st. 1 KZ SRJ u saizvršilaštvu, u vezi sa čl. 22 KZ SRJ

Glavni pretres: 02.07.2015.

Izveštaj: adv. Marina Kljaić, punomoćnica oštećenih

Ispitivanje Milisava Sekulića, stručnog savetnika optuženog Miodraga Dimitrijevića

Stručni savetnik je penzionisani pukovnik JNA i bivši general Srpske vojske Krajine. Bio je ekspert u Haškom tribunalu prilikom odbrane Milana Martića. Jedan broj starešina iz Druge proleterske gardijske motorizovane brigade JNA (2. brigada), kao i njenog komandanta Dušana Lončara dobro poznaje, jer su zajedno bili u Srpskoj vojsci Krajine tokom 1994. i 1995. godine. Smatra da je politika na vojsku svalila svu krivicu za dešavanja tokom rata. Pre početka svog izlaganja dao je hronološki prikaz formiranja SAO Krajine, osamostaljenja Republike Hrvatske i Republike Slovenije i početka oružanih sukoba na području Hrvatske, prema podacima iz dokumenata nekadašnjeg Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu. Između ostalog je naveo da je u februaru 1991. godine donet Ustav SAO Krajine. Nakon otcepljenja Republike Hrvatske, vlada SAO Krajine donela je Rezoluciju kojom to otcepljenje ne priznaje, a 31. marta 1991. godine donela je Odluku o prisajedinjenju Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema Srbiji. Upućen je zahtev MUP-u Srbije da pomogne MUP-u Krajine, i MUP Srbije je naoružao odred „Dušan Silni“, a u avgustu 1991. godine MUP Srbije je vršio obuku i naoružavanje dobrovoljaca. Početkom jula 1991. godine SAO Krajina je donela odluku o mobilizaciji svih štabova TO i milicije na svojoj teritoriji. Vlada Republike Srbije je 18. avgusta 1991. godine donela Uredbu o upisu dobrovoljaca u TO. Vlada SAO Krajine donela je odluku da jedinice TO postanu sastavni deo JNA, a 12. septembra doneta je odluka o prijemu dobrovoljaca u jedinice JNA. U vreme dešavanja u Lovasu, snage milicije bile su potčinjene TO, a u samom mestu je bilo više jedinica - pripadnici TO, milicije, Protivdiverzantski odred TO Valjevo, odred „Dušan Silni“ - za koje se nije znalo kome su potčinjene. Osporava navode veštaka vojne struke Boška Antića iznete u njegovom nalazu, koji se odnose na tvrdnju da je u Lovasu postojala samovlasno uspostavljena lokalna vlast koju su činile milicija, TO i komandant mesta Ljuban Devetak. Smatra da pomenuta lokalna vlast nije samovlasno uspostavljena, već da su milicija i TO bile jedinice koje su pripadale SAO Krajini i bile potčinjene 2. brigadi JNA. Ljuban Devetak je takođe bio pod komandom 2. brigade i u Lovasu je komandovao milicijom TO i odredom „Dušan Silni“ zato što je bio komandant mesta kojeg je na tu funkciju postavila Vlada SAO Krajine. Istakao je da u vojsci nema zajedničke odluke, pa je samo Devetak mogao da odluči o upućivanju ljudi na minsko polje. Po svim važećim pravilima, za sve što se dešava u zoni odgovornosti odgovoran je njen komandant, pa je stoga za sve što se dešavalo u Lovasu odgovoran komandant 2. brigade u čijoj zoni odgovornosti je bio Lovas. Takođe smatra da je besmisleno da za dešavanja u Lovasu nije suđeno komandantu brigade, komandantu nadređene divizije, kao i „Badži“ (Radimir Stojčić zvani „Badža“, koji je 1991. godine bio komandant TO Slavonije, Baranje i Zapadnog

Srema), navodeći: „Vi biste se prekrstili kada bih vam pročitao šta je o Lovasu Vasiljević izjavio u Hagu.“ Našao je da ne postoji nikakva odgovornost optuženog Miodraga Dimitrijevića i da je navod veštaka da je ovaj optuženi bio koordinator besmislen. Objasnio je da je komanda 1. proleterske gardijske mehanizovane divizije (1. divizija) naredila komandi 2. brigade da prihvati odrede TO iz Valjeva, koji su time bili pod njenom komandom, da ih obuču i obezbedi im sredstva veze. Optuženi Dimitrijević nije imao nikakav rang za komandovanje na terenu, jer je komandant 2. brigade bio komandant i Protivdiverzantskom odreda TO Valjevo. Takođe nije mogao komandovati ni Ljubanu Devetaku. U pravcu nepostojanja komandnih ovlašćenja optuženog Dimitrijevića, po nalazu stručnog savetnika, govori i činjenica da nema pismeno naređenja koje je za to neophodno, pa je bez naređenja nebitno u kojem je činu bio. U isto vreme ne postoji ni dokument koji bi upućivao da je optuženi Dimitrijević imao sredstvo veze, što mu je za komandovanje bilo neophodno. U zoni odgovornosti, komandant 2. brigade je odgovoran za sve, pa i za civile. Naredbu komandanta 2. brigade za napad na Lovas smatra nejasnom, nepotpunom i takvom da ne bi dobila prelaznu ocenu. U njoj postoji naredba za granatiranje civilnih objekata. Za deo naredbe u kojem se navodi „čišćenje terena“ objasnio je da može značiti čišćenje od mina i(li) zaostataka neprijateljske vojske, i da je ne shvata kao naredbu za ubijanje civila. Međutim, naveo je: „Ako bih ja išao u čišćenje neprijateljski nastrojenog stanovništva, ja bih ga ubio.“ U odnosu na stradanje civilnog stanovništva na minskom polju, naveo je da je komandant Protivdiverzantskog odreda, odnosno optuženi Darko Perić, dobio zadatak koji nije smeo da izvrši, nego je trebao da traži pismeno naređenje da se teraju ljudi na minsko polje, pa da zatim tako dobijeno pismeno naređenje uputi višoj komandi na odluku. Ukoliko za tu proceduru nije bilo vremena, trebao je da odbije izvršavanje takvog zadatka.

Fond za humanitarnu pomoć